

Frei Tamás - A szójamagot is lopják

2013 március 31. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Ha számítógépes programokról vagy mozifilmekr?l lenne szó, valószín?leg mindannyian egyetértenénk, hogy mi helyes, és mi nem.

Abban viszont már nem vagyok biztos, hogy a génmódosított vet?magok tulajdonjogáról, védelmér?l és

másolásáról is ugyanazt gondolja mindenki, aki ezt a cikket olvassa. Mesélnék egy történetet Amerikából, ami szerintem Magyarországra nézve is tanulságos. F?leg a magyar mez?gazdaság és a hazai kistermel?k, végs? soron pedig az összes fogyasztó szempontjából.

Abban valószín?leg egyetértünk, hogy például filmeket fizetés nélkül az internetr?l letölteni, másolni, továbbadni lopás. A szellemi tulajdon elcsenése. Ugyanez érvényes a számítógépes programjainkra is. Hova jutna a világ, ha csak egyvalaki fizetné ki egy szövegszerkeszt? árát, aztán mindenkinek továbbadná. Ingyen telepítheti, aki csak akarja. Oda jutna, gondolom, hogy el?bb-utóbb nem készülnének újabb és még jobb szövegszerkeszt? programok, Hollywoodban filmek, és így tovább. Cs?dbe mennének ezek a cégek, aztán már nem lenne mit ellopni. Azt a kérdést, hogy túl vannak-e árazva a szellemi tulajdont képez? dolgok, a filmekt?l a zenén át a számítógépes programokig, egyel?re tegyük félre.

Jöjjön a mez?gazdaság, az amerikai példa. Ott ugyanis a legfels?bb bíróságig jutott annak a kistermel?nek az ügye, aki els? évben befizette a vet?maggyártás Microsoftjának, egy ottani óriáscégnek a számlájára a génmódosított szójamagok árát, a második vetésnél viszont már nem. A 120 hektáron gazdálkodó kisgazda pontosan tudta, hogy egyhektárnyi szójaföldön 26 hektár beültetésére elegend? vet?magot tud termelni. Négy hektáron tehát el?állította a következ? évben szükséges vet?magot, 116-on pedig termelt. Ebb?l lett a konfliktus. A génmódosított vet?magok fejlesztése ugyanis a filmkészítéshez, a számítógépes programíráshoz hasonlít. Költséggel jár. A gyártó cég részér?l óriási befektetést, évekig tartó kutatást igényel. Kés?bb ennek az árát fizetik ki a magokat megvásárló termel?k.

Csakhogy a vet?mag nem hollywoodi film. A biológia már csak ilyen. N? a természet lágy ölén, reprodukálja saját magát. Nagy tehát a kísértés, hogy a drága génmódosított vet?magokat csak egyszer vegyék meg a szója- vagy éppen kukoricatermel?k, utána már sosem.

Az amerikai legfels?bb bíróságon most zajló ügyben megszólalt szinte mindenki, aki csak egy kicsit is hasonló cip?ben jár. A kutatóintézetek és a szellemi tulajdont el?állító vállalkozások természetesen a vet?magcég mellett érvelnek, a monopóliumellenesek pedig a gazda pártját fogják. Hiszen valóban: egy id? után már csak a génmanipulált vet?magok el?állítóinak önmérsékletén múlik, hogy mennyiért is adják azt a magot, amelynek a megvásárlásakor Amerikában a termel? aláírja, hogy nem fogja reprodukálni, hanem jöv?re is megveszi a cégt?l.

Olyan ez, mint az illegális filmletöltés. Természetesen azonnal felütik fejüket a fél áron, számla nélkül seftel?

illegális termel?k, és a sor végén a magyar hatóságok azon veszik észre magukat, hogy Magyarországon is elvetnek génmódosított amerikai vet?magot.

Tavaly már 940 hektáron semmisítettek meg ilyen kukoricát Magyarországon.

Kapcsolódó anyagok:

- Terjed a közösségi mez?gazdálkodás
- Fejleszthet? a bioetanol-el?állítás Magyarországon
- Génmódosítás: kisokos tudatos vásárlóknak
- Génmódosítással javítanának a marhahús ízén

Frei Tamás - metropol.hu

Ajánló